

2020.05.19

Vertinama, kaip išplėsti GIPL jungties komercinio panaudojimo galimybes Europoje

Atsižvelgdami į Europoje vykstančius dujų rinkų ir visos energetikos pokyčius, integracinius procesus bei remdamiesi naujausiais duomenimis ekspertai pradėjo analizuoti tarptautinio GIPL dujotiekio ekonominės ir komercinės naudos perspektyvą visos Europos kontekste.

Lietuvos ir Lenkijos dujų perdavimo sistemos operatoriai „Amber Grid“ ir „GAZ-SYSTEM“ pasirašė sutartį su tarptautine konsultacijų ir inžinerijos bendrove AFRY (anksčiau veikusia „Poyry“ pavadinimu) dėl nepriklausomų ekspertų studijos parengimo, pateikiant galimus sprendimus komerciškai optimaliam abiejų įmonių valdomam dujų perdavimo sistemas sujungiančio dujotiekio panaudojimui. 121 tūkst. eurų vertės sutartis pasirašyta AFRY laimėjus viešąjį pirkimą. Konsultacines paslaugas lygiomis dalimis finansuos abiejų šalių operatoriai. Studijos rezultatai turi būti pateikti iki rugpjūčio.

Siekiama, kad nuo 2022 m. pradėsianti veikti GIPL dujų jungtis sukurtų kuo didesnę ekonominę naudą Lietuvos, Lenkijos ir kitų Europos Sąjungos šalių vartotojams bei būtų intensyviai naudojama, gabenant dujas įvairiais maršrutais ir daugelio šalių poreikiams.

Pasak „Amber Grid“ generalinio direktoriaus Nemuno Bikniaus, GIPL – tai ne tik dviejų krypčių dujotiekis, sujungiantis Lietuvos ir Lenkijos dujų perdavimo sistemas, bet ir priemonė į Europos Sąjungos dujų rinką integruoti šiuo metu nuo kitų ES rinkų izoliuotą regioną, kurį sudaro Lietuva, Latvija, Estija ir Suomija. Be to, kad GIPL padidins tiekimo saugumą regione, naujoji jungtis turi ir didelį komercinį potencialą bei gali suteikti reikšmingą ekonominę naudą dujų rinkos dalyviams.

„Ši studija turėtų objektyviai atsakyti į esminį klausimą, kokią papildomą naudą Europos dujų rinkos dalyviams galime sukurti šia jungtimi. Mums svarbu įvertinti naujausias energetikos ekonomikos ir saugumo poreikio tendencijas, kad galėtume priimti sprendimus, kaip šią Baltijos regionui naudą teikiančią jungtį panaudoti kuo efektyviau“, – sako N. Biknius.

Studija pateiks gaires, kaip GIPL gali pasitarnauti toliau plėtojant regioninę rinką, kokia turėtų būti optimali prieiga prie GIPL sujungimo taško, kokią įtaką GIPL sukuriamos galimybės gali turėti kitai perdavimo infrastruktūrai.

Ekspertai išnagrinės Europos šalių dujų rinkos reguliavimo raidą, rinkų integracinius procesus, atliks dujų perdavimo paslaugų plėtros analizę labiausiai išsivysčiusiose Europos rinkose bei pateiks verslo galimybių ir ekonominės naudos, panaudojant GIPL dujotiekį, analizę. Į studijos rezultatus bus atsižvelgiama nustatant jungties naudojimosi sąlygas. Be to, jungties panaudojimo galimybės ir perspektyvos bus komunikuojamos rinkos dalyviams, valstybės institucijoms ir kitiems suinteresuotiems asmenims.

Lietuvoje aktyviai vykstant GIPL dujotiekio statybos darbams, planuojama per 2020 m. nutiesti du trečdalius arba 100 km dujotiekio iš 165 km Lietuvos teritorijoje. Nuo statybos pradžios į Lietuvą iš Lenkijos atvežta 95 km plieninių vamzdžių, į gijas suvirinta 69 km vamzdžių. Šiuo metu dujotiekio trasoje atliekami archeologiniai tyrinėjimai. Vėliau šiemet numatyti sudėtingi kryptinio horizontalaus gręžimo darbai tiesiant dujotiekį po didžiausiomis Lietuvos upėmis – Nerimi ir Nemunu.

2021 m. pabaigoje pastačius dujotiekių jungtį bus sukurti pajėgumai, leisiantys Baltijos šalių kryptimi transportuoti iki 27 TWh gamtinių dujų per metus, Lenkijos kryptimi – iki 21 TWh per metus, o Baltijos šalių dujų rinkos taps bendros ES dujų rinkos dalimi.